

В зеленчуковата градина през февруари и март

Автор(и): Растителна защита
Дата: 26.02.2019 Брой: 2/2019

Февруари и март са важни месеци за зеленчукопроизводителите. За да се радват на добра реколта, трябва да отгледат здрав разсад. Най-опасната, повсеместно разпространена болест по тях, която не “пропуска” нито една зеленчукова култура, е сеченето. Различават се два типа: “лъжливо” сечене, което е резултат на неблагоприятен микроклимат, и инстинско, причинявано от патогенни почвени гъби.

“Лъжливото” сечене се причинява от високи температури и прегряване на повърхностния почвен слой. След изскубването на растението се установява, че под повредата стъблото е здраво.

За истинското сечене са “виновни” почвени гъбни патогени от род *Pythium*, *Rhizoctonia*, *Phytophthora*. Първите признаци са подпочвено изсичане, водещо до загиване на прорастващите семена. След поникването в основата на стъблото се появява мокро петно, което се разраства пръстеновидно, потъмнява, изтънява и тъканта загива. Растенията увяхват и падат като посечени, откъдето болестта носи името си. Първоначално загиват отделни растения, после съседните до тях и т.н., като се оформят различни по големина петна, които са огнища на зараза. Появата, развитието и разпространението на сеченето се благоприятствуват от условията на отглеждане – високи или ниски температури, висока почвена влажност или засушаване, подхранване с високи норми на азот, голяма солева концентрация, недостатъчна светлина, прекомерна гъстота.

Борбата срещу сеченето по разсада е комплексна: унищожаване на първичната зараза, използване на обеззаразени семена, засяване в обеззаразени торопочвени смеси, осигуряване на оптимална гъстота, поддържане в разсадните помещения на оптимален микроклимат, температурната разлика между нощната и дневната температура да не е повече от 6-8°C. При поява поливките се редуцират и разсадът се подсипва със суха смеска. При отглеждане на разсада в лехи на открито да се избират лехи и отцедливи почви в проветриви места.

При поява на истинско сечене болните растения заедно със съседните им здрави се отстраняват и унищожават, а петната се поливат с 2% разтвор на син камък или амониева селитра. Срещу причинителите на болестта растенията се поливат с разтвори от регистрираните за целта фунгициди: Проплант 722 СЛ 0,1% при разход на работен разтвор 5 л/м²; трикратно с Топсин М 70 ВДГ 0,1% за краставици и домати в оранжерии: I - 3 дни преди пикирането по 3 л/м², II - 3 дни преди разсаждането по 50 мл разтвор на едно растение, III - 10 дни след разсаждането по 200 мл разтвор на едно растение. За по-добра ефективност спрямо всички причинители на сеченето се препоръчват и комбинации от посочените фунгициди. При използване на необеззаразени торопочвени смеси преди засяване на семената леглото им се напръсва с 3-4 г/м² меден оксихлорид или фунгуран, а след посипването им се полива с 0,5% бордозелов разтвор.

Неприятели

А на полето при първото затопляне на времето през февруари, щом 6-7 дни температурата надвиши 10°C, се очаква летежът на чесновата муха. Това съвпада и с появата на домашната муха. Чесновата муха прилича на нея, но е космата и с ръждивокафяв цвят.

Възрастните на чесновата муха прелитат ниско или пълзят върху почвената повърхност, като избират слънчеви, припекливи места. Мухите снасят по 1 яйце около основата на растенията или върху почвата в непосредствена близост с тях. Предпочитат здравите и по-добре развити растения - с 2-3 листа и високи 10-15 см. По-силно е нападението на площи, обилно наторени с оборски тор. След излюпването ларвите се вгризват в централния лист на младото растение и се насочват надолу към неоформената луковица. Листът увяхва, пожълтява, увисва и се навива като спирала, накрая изсъхва. По-късно всички листа пожълтяват, увяхват и изсъхват. В едно растение се намира само една ларва. Повредените растения изостават в растежа и развитието си, отслабват, при някои стъблото остава кухо, а луковицата омеква. Растенията при издърпване се прекъсват в мястото на повреда. След около 28-35 дни завършва развитието на ларвата и тя прогизва луковицата, отива в почвата, където какавидира на 10-18 см дълбочина. Така остава до следващата година. Чесновата муха напада зимния чесън и засетия през предната есен лук.

Успешна борба срещу този неприятел може да се постигне, само ако се приложи система от мерки:

Да не се отглежда чесън на една и съща площ или близо до такава, на която е имало същата култура предишната година.

Да се засажда в неторени с оборски тор площи.

Дълбоко изораване на площта след прибиране на чесъна, за да се унищожат какавидите.

В дворовете и на малки площи възрастните индивиди се привличат и улавят в хранителни капани, приготвени по следния начин: стриват се на кашичка 5-6 скилиди, прибавят се 40 мл винен оцет, 40 г захар и 150 мл вода, разбърква се добре и се поставя в малки съдчета, които се разполагат шахматно. През няколко дни се проверяват за уловени мухи и така се установява тяхната поява, масов летеж и численост.

* Препоръчва се срещу неприятеля да се направят две пръскания. Първото - в началото на летеж на мухата, а останалите през интервал от 7-10 дни с Метеор – 80-90 мл/100 л. вода.